

Vandring Sickla - Nacka strand torsdag 22 augusti kl 10.30

Nacka kommun har ca 105 000 invånare. Nacka, som uppstått som olika industri- och finare villaområden i Stockholms närhet, blev stad 1949. Exempel på industriområden är Sickla, där vi står nu, och Järla, som på "äldre dar" blivit ett populärt bostadsområde. Exempel på villaområden är Storängen, Älta, Saltsjö-Duvnäs och Saltsjöbaden.

Alphyddan byggdes under 1960-talets första hälft, arkitekter var det kända paret Sven Backström och Leif Reinius (fäder bl a till de berömda stjärnhusen och "hängande trädgårdarna" i Gröndal). Det är totalt 700 lägenheter fördelade på fem punkthus på 13 - 15 våningar och åtta lite lägre lamellhus. För att möta den nya tidens krav på bilplatser byggde man också 500 garageplatser i områdets utkanter, vilket snart visade sig vara alldeles för lite. Området hade funnits i Nacka kommuns bostadsplanering sedan slutet av 40-talet, men flera skäl - främst osäkerheten om hur den blivande Värmdöleden skulle dras - gjorde att stadsplanen kunde bestämmas först 1959.

Svindersvik uppfördes på 1740-talet som sommarbostad åt köpmannen Claes Grill och hans familj. Arkitekt var Carl Hårleman, som bl a ledde bygget av Stockholms slott efter Nicodemus Tessin d y:s fränfälle 1728. Grill hade fått upp ögonen för den vackra platsen i samband med att han på 1720-talet köpte Johan van Swinders becksbruk på vikens norra strand. Efter många turer hamnade det så småningom i Knut Almgrens ägo - skaparen av KA Almgrens sidenväveri på Söder. 1949 övertog Nordiska museet Svindersvik från familjen Almgren. Svindersvik är märkligt bl a för att det alltid varit sommarställe och därmed aldrig moderniserats. De flesta möblerna på Svindersvik har stått där sedan slutet av 1700-talet. Utöver huvudbyggnaden finns en köksflygel - mycket modern för sin tid - och en festpaviljong med plats för 200 personer.

Kvarnholmen (tidigare Hästholmen) var från början en ö, avskild från fastlandet av Hästholmssundet. Sundet fylldes igen på 1970-talet för att förbättra förbindelserna med öns industrier - bl a kvarnen Tre Kronor och en oljehamn vid Svindersvikens inlopp. Hästholmen var i stort sett obebyggd fram till 1700-talet, då rika stockholmare började uppföra sommarvillor på ön. I slutet av 1800-talet började man anlägga industrier och bygga bostäder på delar av ön. Ett tidigt namn på ön var Finnsön. Kring 1910 anlades Hästholmsvarvet på öns norrsida. Varvet, som kom att bli ett av Sveriges ledande yachtvarv, flyttade senare till Lidingö.

Kring sekelskiftet 1900 uppförde Stockholms Superfosfat Fabrik ett antal arbetarbostäder på Hästholmen/Kvarnholmen. Två finns kvar idag. Åren 1928 - 30 byggdes ett antal nya bostadshus för den ökande arbetsstyrkan vid kvarnen Tre Kronor i form av radhus och lamellhus i tidig funkisstil, och senare på 30-talet ytterligare hus och en konsumbutik.

När kvarnen Tre Kronor stod färdig 1898 fanns ingen direkt landförbindelse. Transporter måste ske med pråmar till och från Stadsgården. En båt och ett flytande magasin draget av en bogserbåt ingick också i kvarnens "flotta".

1923 uppfördes Kvarnholmsbron. Den nya väg som byggdes i samband med brobygget invigdes 1925 av landshövding Nils Edén. Han hade åtta år tidigare

tillsammans med Hjalmar Branting bildat den liberal-socialdemokratiska regering som avlöste Hammarskjölds konservativa styre under första världskriget. Vägen, som ägdes av Kooperativa förbundet, var en av Sveriges första privata betongvägar. Från mitten på 30-talet till mitten av 80-talet hade Kvarnholmsbron två plan (Sveriges första tvåplansbro). På 1970-talet sprängdes Finnbergstunneln genom Finnberget, och i samband med det fylldes Hästholmssundet igen. Här om året invigdes den nya Kvarnholmsförbindelsen, bron mot Nacka strand. Sedan OK/Preems oljelagring vid Svindersviken avvecklats kring millennieskiftet och kvarnverksamheten upphört har de gamla industribyggnaderna omvandlats till bostäder och kompletterats med nybyggen.